

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előfizetési ár
 egy negyedévre 1 frt 25 kr., félévre 2 frt 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 I. tized 265. szám, özv. Fried József né urnó házában, hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket
 és nyilvántartási közleményeket a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít.

Vármegyénk és Szentés jövője.

Lapunk legutóbbi számában behatóan foglalkoztunk *Tibád* Antal volt belügyi államtitkárnak „*A területi rendezés kérdéséhez*” című, általános érdeklődést keltett nagyjelentőségű cikkelyével, valamint a „*Szegedi Híradó*”-nak erre támaszkodó és Szegedvármegye létesítése érdekében megindított akciójával.

Elmondtuk, hogyan értelmezzük mi *Tibád* cikkelének vármegyénkre vonatkozó megjegyzéseit, mely következtetéseket vonunk le belőlük jövő területi kikerekítésére nézve és ígéretet tettünk, hogy már legközelebb kifejtsük: milyen előnyöket várunk az elodázhatlan új területi beosztástól vármegyénkre, különösen pedig annak székhelyéről: *Szentésre*.

Hangsúlyozandónak véltük ez utóbbi azon valóban beteges aspirációkkal szemben, melyek Szentésen az utóbbi időben a helyi sajtó egy részében kifejezésre jutottak, mert éppen e multhatlanul bekövetkező előnyök felsorolásával hisszük azon megvalósíthatlan ábrándot, hogy „*Szentés önálló törvényhatóság lesz*” már csirájában elfojthatni.

Ismételjük, hogy *Tibád*-nak Szegedvármegye létesítése mellett felhozott érveit mindenkor magunkévá tesszük, valamint azon nézetet is, hogy az új te-

ritületi rendezésnél *Csongrádvármegye, mai alakjában, nem képezheti az új közigazgatási keretnek kellő részét.*

Mert tagadhatatlan az, amit *Tibád* mond: hogy az új területi beosztásnál, amennyiben az mintegy berezhető volna a közigazgatás küszöbön levő reformjának, figyelem lesz fordítandó arra, hogy minden vármegyében lehetőleg a közigazgatás minden ága központosítsassék s nem tartható fel továbbra az a visszás helyzet, hogy egy-egy vármegye némely községei más törvényhatósághoz tartozzanak akár pénzügyigazgatásági, akár judikatúrái vagy tanügyi tekintetben.

E visszás helyzet áll fenn vármegyénkben is, hol ma az egész vármegye a szegedi törvényhatóság területén levő pénzügyigazgatásához, tanfelügyelőséghez és államépítészeti hivatalhoz tartozik pénzügyi, illetve tanügyi és műszaki közigazgatás tekintetében, míg egyes községeink, mint Dorosma Kistelek, Horgos, Tápé, Algyó, Sándorfalva, Sörényháza és Pusztaszer pláne judikatúrái szempontból is Szegedhez, az ottani járásbírótság ügykörébe esnek.

Természetes, hogy mindez éppen nem válik előnyére a jó és gyors közigazgatásnak, de végtelenül terhes és költséges magára a vármegye lakosságára is, mely így nem egy központban találja fel minden ügye-bajában az illetékes intéző hatóságot, hanem az előfor-

duló ügy természetéhez képest kénytelen hol Szegedre, hol Szentésre utazgatni, sőt megeshet az a fureszaság is, hogy egy-azon napon levén esetleg a vármegye és a pénzügyigazgatásnál dolga: egyik vagy másik helyre meghatalmazottat kénytelen küldeni, ami aztán ügyei elintézését csak megrágitja.

Mind-e visszás helyzetet megszüntetni célozza *Tibád* nagyfotosságú cikkelye, amikor kimondja, hogy az új területi rendezésnek az adminisztráció minden ága, továbbá az adminisztráció a judikatúrával lehetőleg összhangba hozandó.

És e mondásban olyan igazság rejlik, melynek megszívlelése elől, az általunk is, saját vármegyénkbeli felhozott példa alapján senki sem zárkózhat el.

Gyakorlati alkalmazásában pedig e mondás kiszámíthatlan előnyt biztosít vármegyénknek, különösen pedig *Szentésnek*, mely a vármegye székhelye.

Hogy először a területi rendezéssel és az abból eredő előnyökkel számoljunk — mindenkor föltéve, hogy Szegedvármegye létesül — vissza kell térnünk lapunk legutóbbi számának vezércikkéhez, amelyben demonstráljuk, hogy — földrajzi fekvésénél fogva Dorosma, Tápé, Kistelek, Horgos, Algyó és Sándorfalva ma egészen kívül esik a vármegye természetes határán s hogy e szerint indokoltnak találjuk, ha e köz-

TÁRSA.

Élet és halál közt.

Rajz.
 (Folytatás.)

Felviradt a legközelebbi nap, a végzetes „*holnap*” s az épülő palota állványa ismét megelégnült, kiki napi munkája után látott.

És mégis — csodálatos módon, egyetlen ember nem jelent meg a munkánál — a pallér.

Egyébkor ő jelent meg mindig legkorábban, — mig ma — — ?

Végre azonban líhegve, lélegzetvesztve ő is megérkezett. Vonásai ideges nyugtalanságot árultak el, szemét sötét gyűrűk környezék s az egész alak a kimerültség, az idegek túlfeszültségének szánsalmas benyomását gyakorolta . . .

De erre senki sem figyelt, mikor szokása szerint kiadta utasításait, mire a munka csakhamar ismét teljes folyamatban volt.

E napon ismét szokatlan nagy volt a hőség s a déli harangszót bizonyára nem egy munkás várta nehezen.

Végre azonban ismét megszólalt a jeladó

fűtő s a munkások a fárasztó munka után ismét pihenőt tarthattak délebedtknél.

Az a kőműves, aki — mint tegnap, ugy ma is utolsó távozott az állványról, lejött ebédelni, előbb azonban jelentést tett a pallérnak a tetőgerinczen addig végzett munkájáról.

Lenn, a rudak és deszkák közt, melyekből árnyékos sátor képződött, várt reá felesége az ebédrel s ahogy kitálat, az izletes étel rendkívül tetszett munkás férjének. Csakhogy az asszony maga ma egy falatot sem evett.

Nincs semmi étvágya! mondá. Talán csak nincs valami baja, hogy olyan rendkívül halovány? Tagadólág rázta a fejét: bizonyosan a nagy hőség az, ami úgy megviselte — s mohón őrítette ki a hús vizzel telt korsót.

Ez egyszer hát a kőműves egyedül fogyasztotta el ebédjét s a felesége ott ült mellette némán, szótlanul az izzó nap hevében és — fázott és reszketett . . .

Az étel elfogyott. A kőműves búcsúzóra kezét nyújtá nejének s látta, hogy annak ajka mozog, de hang nem jő ki rajta. Talán mondani akart valamit — egy búcsúszót? De akkorra a kőműves elfordul és tá-

vazott s a nő érezte, hogyan fagy meg ereiben a vér, ahogy a férfit fokról-fokra felhaladni látta az állvány lépcsőjén . . .

Végre fent volt. Körültekintett és kezét, a napsugár elleni oltalmul szeme elé tartotta — köbötte minden kihalt, csendes.

Egy kissé pihenni akart még, de nem találva a legkisebb enyhádó árnyéket sem, végre elhatározta, hogy ma lemond a szokásos pihenő időről.

Nehézkesen, ahogy a kőművesek szokása, szedte hát össze szerszárait; nem találta a mérő ónt és nagyon elégült volt, mikor azt a pallértól visszakapta, kinek aznap reggel adta kölcsön.

Néhány szót váltott is vele pallérra, de csak sebtiben, mert — úgy látszott — sietett. Azt mondá, hogy a déli pihenőt, miután ebédelt, egy kis sétára akarja felhasználni — s így a kőműves óvatosan haladt felfelé a lépcsőn, mely egy keskeny deszkapadlóra támaszkodva a tetőgerinchez vezetett.

Biztos szölkéssel dobta magát végre keresztül a tetőfészek gerendáján, úgy hogy ég és föld között lebegett . . .

Milyen kicsinyeknek látszottak ott lenn az emberek, mint hangyák.

Ma sokkal magasabbra hágott mint

ségek egy létesítendő Szegedvármegye kötelekébe vonatnak. Hiszen e községek olyan elesen szögellenek be Szeged határába és olyan mereven válnak külön vármegyénk természetes határaitól, hogy egy területi rendezés és egy új — Szegedvármegye létesítésének bekövetkezésekor ez a kikerekítés másként el sem képzelhető.

Viszont azonban, az elvesztett területét vármegyénk másból nyerne kárpótlást, még pedig lúsás kárpótlást oly módon, hogy természetes határai külön kikerekítettének.

Egy pillantás Magyarország térképére megmutatja: hol keressük e kárpótlást és milyen irányban lesz a területi rendezésnél vármegyénk természetes határa kikerekítendő.

Meggyőződünk arról, hogy a szomszédos Békésvármegyéből Ócsöd és Szent-András, Pestvármegyéből Pusztapéterri olyan mélyen belevág vármegyénk mai területébe, hogy ezeknek ide csatolása a kikerekítésnél el sem kerülhet. De nem kerülhet el az sem, hogy — vármegyénk határának természetes fejlesztésekor Jász-nagykun-Szolnokvármegyéből az egész úgynevezett Tiszazug, Tisza-Földvár vármegyékhez ne csatolassék, mert hiszen ez az egész nagy terület, mint egy hosszú zsák szögél be a mai Csongrádvármegyébe.

Igy fejlesztetvén és kikerekítettén ki vármegyénk természetes határa, a fent elsorolt és az új Szegedvármegyéhez kiszakítandó községekért a következőkben nyernék kárpótlást: Pestmegyéből P.-Péterri, Békésmegyéből Ócsöd és Szt.-András, Szolnokmegyéből Kunst-Márton, Csepka, Szelevény, Ugh, Tiszakürt, Inoka, Nagyrév, Cibakháza és T.-Földvár, vagyis, az elvesztett egy nagyközség és 6 kisközségért cserében nyernék egy rendezett tanácsú várost, egy nagyközséget és 10 kisközséget, nem is számítva a sok pusztát és nagybirtokot, mely a vármegyéhez csatolandó területen van.

És e tér és lélekszámbeli gyarapodással lépést tartana az intelligenciában, szellemi erőben való gyarapodás is, sőt határozottan mondhatjuk, hogy az így kikerekített Csongrádvármegye, nagyobb vagyonosság révén gazdasági, ipari és kereskedelmi tekintetben is — tehát minden téri — sokat nyerne.

Ime, a vármegyére bekövetkező előnyök, amelyeknek felsorolása után most már áttérhetünk arra, hogy — mindig a *Tibád* cikkelyében kifejezések jutott elveket és azok megvalósulását véve alapul — Szentesre, mint vármegyei székhelyre milyen előnnyel vagy hátránnyal lesz a vármegyének illetően kikerekítése?

Hogy a hátránnyal végezzünk: kétségtelen, hogy a vármegyének fentjelzett módon való kikerekítése esetén Szentes elveszti azt a fölényt, melyet eddig a vármegye közügyeinek intézésére gyakorolt, mert a kikerekítéssel a lélekszám és vagyonbeli túlsúly, mely eddig a részén volt, átmegy a megyei községek összességére.

De vajon veszteségnek nevezhető-e ez a közygek egészséges és helyes elintézése szempontjából?

Határozottan állíthatjuk, hogy nem az. Mert a monopólium, mint minden egyéb térien, a közigazgatásban sem vezethet jóra, már pedig a mai Csongrádvármegyében jóformán monopolizálja Szentes a megyei köztörvényhatósági határozatokat, amennyiben — ha egységes akarat vezet — egymaga leszavazhatja a legtöbb esetben a vármegye többi községeit.

Az ilyen szupremácia nem egészséges, nem lehet fővív a *közre*, mert azon fölül, hogy a fent vázolt visszáss helyzetet teremt meg: jéges féltékenykedésre, elégtelenségre is ad alkalmat a háttérbe szorult községeknek.

Am, ha úgy tetszik, nevezzük ezt Szentes város veszteségének, mert ez elvégre is telfogás dolga.

Hanem mi ez a veszteség ama ki-

számíthatlan nyereséghez képest, melyet a székvárosnak egy illető vármegyei területi kikerekítés és a közigazgatás minden ágának, *Tibád* által oly nyomtalanosan hangsúlyozott összhangzásba hozása a bekövetkező közigazgatási reformmal hoz?

Első sorban egy erős, nagy és gazdag vármegye központja lesz, hová az újonnan idecsatolt részek lakossága gravitál, székhelye lesz az államépítészeti hivatalnak, a megyei tanfelügyelőségnek, esetleg pénzügyigazgatásának is, mert ezek számát szintén szaporítani kell.

De összhangot fog kelleni létesíteni a közigazgatás és judikatura közt is, amire szintén rá van mutatva *Tibád* cikkelyének ezen passzusában: „*Egészen sajtósági jelenséget képez, hogy a vármegyei száma ugyanannyi, mint az első folyamodású királyi törvényszéké s azért még sem tartozik a leggyakoribb esetek közé, hogy a kettőnek körvonala teljesen összevágjanak.*

Nem lehetetlen tehát, hogy fáradozásunkat — a vármegye kikerekítése és megerősödése esetén — e tekintetben is siker koronázza.

Végül pedig, ami Szentes város forgalmának és vagyonosodásának kérdésénél figyelmen kívül nem hagyható, az esetben sikerre vezetne bizonyára oly irányú fáradozásunk is, hogy Szentes honvédséget kapjon s ha már közös hadsergebeli hadjutalékunk nem, de legalább a honvédséghez besorozott fiaink itthon maradjanak a saját zászlójuknál.

Hogy a vármegye intellektuális, szellemi gyarapodása szintén első sorban Szentesnek válnék előnyére: ez olyan természetes, hogy külön említenünk sem kell.

S ezek után joggal vethetjük fel a kérdést: vajon nem méltán nevezhető e betegesnek az az aspiráció, mely Szentesnek önálló tölvényhatósággá alakulása mellett tűzte ki lobogóját, s amely képtelen agyrem után fut, elérhetlen delibábót kerget akkor, mikor azon kellene

tegnap — látta, hogyan folyott ott alatt előtte minden egy zürzavaros képbe össze és egyszerre sajátos szédülés fogta el . . .

Igen, a hőség!

Összeszedte minden erejét és szorosan átkarolta a gerendát. Távozni akart inkább e veszélyes helyről. Némi fáradsággal oldalát fordult, hogy vissza induljon. Letekint a mélyba s ime . . . mi volt ez?

Álmodik talán?

Nem! hiszen tisztán, világosan látta . . . a pallér alakja volt, mely ott alant valamit mesterkedett . . . talán ő is fel akar jönni, segítségére siet, mert észre vette, hogy bajban van? . . . De nem . . . látta, hogyan tolja kissé félre a gerinchez vezető lépcsőt azt, amelyen öneki kellett lemennie, úgy, hogy fél lába a levegőben függjön . . . Igen, borzalmasan megbizonyosodott erről, mert egyszerre a rémület ideges rángása fogta el tagjait.

Göröcsösen kapaszkodott a gerendába, mert az áruló ott alant most kísérletet tön, hogy cselofogása hogy sikerült és óvatosan lépett a lépcső legalsó fokára, hogy hordképességét kipróbálja . . .

Szentséges ég . . .! Körmei a halálos rettegésben valóságos karmakká változtak

és szinte belemélyedtek a gerenda szívós fájába . . . és egyszerre vadállati ordítás hatott fel hozzá, mely kísértetiesen tört meg az épület falán . . . és látta, hogyan inog meg alatta a pallér alakja, hogy an következő pillanatban villámgyorsan zuhanjon alá a mélységbe . . .

A munkások erre mentőköteleket dobtak fel hozzá, új lépcsőt támasztottak a tetőfeszékhez s végre — végre sikerült a halálos félelmet kiáltó szegény munkásnak ismét lejutnia a szilárd talajra.

Howy leért, még minden tagja remegett.

— Meghalt? kérdezte a körülállókól.

Tompa moraj felelt kérdésére.

— Meghalt? kérdezte újból, és a körülállók most is csak némán, meghatóttan tekintettek reá.

Talán valami hirtelen gondolat villant meg agyában? Mert egyszerre kibontakozott társai karjai közül, melyek szeretettel igyekeztek őt támogatni és sietve haladt le az első emeletről a lépcsőn.

Ísmét erős volt. Látni akarta azt az embert, aki megrontására tört . . .

És lent újból eleje siettek társai, hogy vissza tartásák — de hasztalan!

Átsietett a kapu sötét boltívén, be az udvarba — és ime, mit látott?

Homlokához kapott és keze ökölbe szorult, ahogy szeméhez szorította . . .

A felesége volt, az ő felesége, aki ott térdelt a holt férfi mellett és az a férfi az ő gyilkosa akart lenni . . .

Es hallotta felesége hangját ahogy — míg a sokaság körülállta, kétségbeesetten, sikoltva csendült meg:

— Ébredj, oh ébredj! — Oh, hogy a halálba kergettelek, hogy aggodalmas kiáltással megrontója lett ifjú életednek — — de én is meghalok, én is!

A kétségbeesés sikolyát egyszerre göröcsös kacagás váltotta fel.

S aztán, kezében magasra emelt zsebkéssel rohant a nőre:

— Hűtelen, gyalázatos . . .!

Egyszerre elhallgatott. Keze előhanylatott s akaratlanul köny lopódzott szemébe, ahogy e megtört alakot látta.

Oh, mert a feléje bámuló, megtört, fénytelen szemekből az örület sötét éjjele meredt reá!

És ahol isten büntet: ott kihull a fegyver a bosszualító férj kezéből is!

lennie, hogy az általa mesterségesen szított harcot vármegye és város közt, épp ez utóbbi javára megszüntesse?

Mi nem felelünk e felvetés kérdésre. Feleljen reá az elfogulatlanul ítélő közönség!

—i.s.—

Uj törvényjavaslat a szövetkezetekről. Azok a visszasságok, melyek hazánkban a szövetkezetek és főleg a hitelszövetkezetek alakítása és működése körül mutatkoznak és a melyek további megtürése igen könnyen a más országokban annyira áldásosnak bizonyult szövetkezeti eszmé teljes díszkreditálására vezethetnénk, arra bírták a kormányköröket, hogy tüzetesen tanulmányozzák a kérdést abban az irányban, hogy a szövetkezetekre vonatkozó törvényes intézkedések mennyiben volnának megváltoztatandók. Az ügy már meglehetősen előrehaladt stádiumban van, mert a kereskedelemi minisztérium elkészítette az új szövetkezeti törvény tervezetét, mely most a pénzügyi minisztérium által vétetett tárgyalás alá. Nem szükséges bővebben fejtegetni, mily mélyen érzett hiányt lesz hivatva pótolni az új szövetkezeti törvény. Ez idő szerint a kereskedelmi törvénynek ide vonatkozó szakaszai kpezik a szövetkezeti alapon álló vállalatok szabályozóját. De, hogy mennyire elégtelenek és sok tekintetben céltévesztettek azjitt foglalt intézkedések, annak legjobb bizonyítékai azok a bünpörök, a melyek a fővárosban elszaporodot szélhámos hitelszövetkezetek alapítói és vezetői ellen részint már letárgyalattak, részint még folyamatban vannak. Remélhető, hogy az új szövetkezeti törvény, a mint egy részint meg fogja tudni akadályozni az egészsegtelen alakulásokat, úgy másrészt lehetővé fogja tenni, hogy számos új irányú, mint ipari, biztosítási stb., vállalkozás keletkezék szövetkezeti alapon.

Szentes jövő évi háztartása.

Szentes város 1891 évi költségeloirányzata több tekintetben különböző az 1890 ik évre megálapított és érvényben levő költségvetésétől

Hogy előnyére e, vagy hátrányára, arra sok szót vezetgetni felesleges. Egyszerű áttekintésből neghet a kérdést oldani.

Az 1891 évi költségeloirányzat bevételi és kiadási része végösszegében kevesebb ugyan, mint az 1890 ik évi; de ennek dacára a közési pótdók százalék, a földadó után 80% ró 82% ra, a földadó kivételével más adók utá pedig 83%-ról 97% ra emelkedett.

Közési pótdadónk százaléka tehát az 1891 ik évre földadók után 2% al a többi adónemek utá 14% al több lesz, mint az 1890 ik ében.

Amár azon körülmény, hogy az 1891 évi költségeloirányzat rendes és rendkívüli bevételeinek fösszege, az 1890 ik évi 185725 frt 91 król 125897 frt 79 kr-ra apadt kétségbeeső jelenséget képezhet; mindazonáltal e két számennyiség bármily jelentékeny különbsége, a jelen esetben figyelemre nem méltó, mive az 1890 ik év ezen 60 ezer frtnyi bevéte többlete csak azért állott elő, mert abban bafoglaltattott a keramit útra felvett kölcsön és az arra nyert segély összege is.

Sokkal hátrányosabb az 1891-ik évi költségeloirányzatok ama másik különbözősége, hogy bár a tndes és rendkívüli kiadások 297782 frt 247384 frt-ra apadtak le, a közési pótdókírovás százaléka mégis az egyes adónemek zerint összesen 16% al emelkedett.

S ez a legsajosabb eredmény, mert azt igazolja be — amit mi már régidő óta ha igaztatunk — hogy a helytelen gazdálko-

dás következtében pénzügyi helyzetünk évről évre rosszabbra fordul.

Ezt látva és tapasztalva, szánó mosolylyal kell tekinteniük azon hiú ábrándozóra, a ki elég könnyelmű még ídítványozni is, hogy Szentes város önálló törvényhatóságá igyekezék lenni. Jelen helyzetünkben egyenlő volna ez az öngyilkossággal — a mit pedig köztudomás szerint nem ép ésszel, s józan gondolkossáall szokott az ember önmagán elköveini. Mert lehetetlen annak mégcsak feltevése is épészű s helyes gondolkosású emhorról, hogy be ne lássu, miszerint egy a mostanál költségesebb szervezet, abból a jövedelemből, a mivel városunk ezidőszerint és még kitudja meddig bír és birni fog, valameddig is fenttartható legyen. Olyanforma lenne ez, mintha valami privát ember tekintetes úri fizetéssel nagyságos úri életmódot akarna folytatni. Kétségtelen, hogy már az első esztendőben nyakig úsznék az adósságban. A városnak pedig már most is elég adóssága van.

Ezen eszmeszörnyvel azonban érdeme szerint, majd annak idejében tüzetesebben fogunk foglalkozni, most ennyiben vengtünk vele s atteünk tulajdonképi tárgyunkra: az 1891. évi költségeloirányzatra.

Egészében véve, a mint fentebb föltartuk, az 1891-ik évi költségeloirányzat tehát egyáltalán semminem a véleményekre alapul nem szolgálhat s ha mindennek dacára bele kell nyugodnunk, illetőleg be kell érniük veie, arra csakis a helyzet kényszerűsége zorit.

Miután azonban a költségeloirányzatnak mindég hű képét kell nyujtani a város pénzügyi helyzetének, részletekben való vizgatánál ki kell terjeszkadniük annak bírálására is, miként lett ez a költségvetés egybe állítva, és ez jelen cikkünk tulajdonképi feladata.

Erre vonatkozó kritikánknál, előre is ki kell jelenteniük, hogy az 1891 ik évi költségeloirányzat előnyösen különbözik az 1890 ikéitől, az által, mert egybeállítása sokkal ösztintebb s a valóságának megfelelőbb. Ámbar még ez is bir némi s nézetünk szerint igen lényeges fogyatékossággal.

Ilyennek tartjuk a bevételi résznel legelső sorban is azt, hogy kézzpénzmaradványai úgy oly nagy, 5 ezer s néhány frtnyi összeget vesz fel, amely összegről éppen a tanács tudja legjobban, hogy csak csekély, nagyon csekély részben képez készpénz maradványt s hogy a kiténtetett összegben csak azért szerepel, mert az 1890 ik év terhére majdnem 10 ezer frt hoztatott át 1889 ik évről. Ez eljárás csak a deficit növekedését eredményezi.

A bevételi rovatnál hejlytelenitünk kell továbbá, hogy az 1889 év végéig felmerült 15 ezer s néhány száz frtnyi újabb hátralékból semmi sem lett előirányozva, holott kétségtelen, hogy ebből sokkal inkább folyik be valamelyes összeg, mint a régebbi hátralékokból, melyeket meg teljes összegükben vettek fel a költségeloirányzatba, nezetünk szerint is igen helyesen, mert csak így lesz szakszerűen elkönnyelhető az ezekre nézve már eddig eszközölt és még eszközölendő leírás. Az újabbnak nevezett, fentemlített összegű hátralékból azért nem irányzott elő semmit a tanács — mint az indokolás mondja — mert ami ebből befolyik azt eléggé ellensúlyozza a folyó évi járandóság be nem folyó összege. Ez az indokolás azonban el nem fogadható. Mert a helyes számadás szempontjából így ki nem tñtethető azon igen lényeges és a város pénzügyi állapotára nagy fontosságú körülmény, hogy a hátralékok mily mértékben szaporodnak, vagy mily mértékben fogyanak, s különösen nem ellenőrizhető, hogy a tanács a hátralékok behajtásánál eljár-e azzal a kellő gondossággal és szigorúsággal, amelylyel eljárnia kell.

A kiadási tételeket illetőleg némi önkényre vall az, hogy a rendörök fizetése tételével majdnem ezer frtnyi az emelkedés, holott tudunkkal a rendöröknek úgy let száma, mint a részükre adandó ruházat mennyisége megálapított s attól egyik ében sem lehet eltérni mindaddig, míg az törvény

hatóságilag jóvá nem hagyott közgyűlési határozattal nem törtenik. Miután pedig ilyen közgyűlési határozat nem létezik s miután ezen rovatnak emnélfogva állandónak kell lenni, az 1000 frtnyi emelkedést semmivel sem tudjuk indokolniak.

Ugyanezen kifogás lehet a szegődményesek, szolgák és kézbesítők fizetése és ruházata rovatánál tapasztalható kiadási többletre nézve.

Lényeges hiánya a költségeloirányzat kiadási részének az, hogy kataszteri költségekre egy krajcar sincs benne előirányozva, holott még eddig utacs tudva, hogy az a folyó ében befeljezve lesz. Igaz, hogy az 1890. évi költségvetésben erre 7500 frtot meghaladó nagy összeg lett felvéve s ebből hozzávetőleges számítás szerint 2—3 ezer frt fog elkötetni s így e címél az 1890. évi zárszámadásban jelentékeny összegű megtakarítás fog mutatkozni, — ez azonban nem menti fel a tanácsot, az a következő évi költségeloirányzatba e címen valamennyi összeget fel ne vegyen, mert a közési törvény határozottan megmondja, hogy a költségvetésnek magában kell foglalni a község minden rendes és rendkívüli kiadásait s ebből természetesen következik, hogy a mi abban nem foglaltatik, arra kiadást teljesíteni, egy újabb költségvetés nélkül, nem lehet, illetve törvényellenes.

Kifogásolnunk kell az épületek javítása és tűzkar elleni biztosítására felvett 4359 frtnyi nagy összeget. E címen 1890 ik évre 5488 frt lett előirányozva s ezen nagy összeg dacára abból azok, a mikre az előirányzat történt, legnagyobb részben nem eszközöltettek. Hová fordítatik tehát ez évről-évre nagy összegben előirányzott összeg, ha hazajáró tételekét éventünk megtaláljuk benne a többi közt például a tül a kurcai volt iskolahelyiség tetőzetének átalakítását, s aztán azt tapasztaljuk, hogy azon évről-évre mégis rajta marad a mohos és elavult zsinidelytető. Vajjon meg fog e, mint megtakarítás, maradni az 1890 ik évi zárszámadásban az 2300 frtnyi összeg, a mi erre az 1890. évi költségvetésbe előirányozva lett?

A rendkívüli kiadások X. címénél, mely előre nem láthatóknak van nevezve, nem helyesen lett ezen cimbe felvéve a többek közt az 1889-ik ében felvett 5000 frtos ideiglenes kölcsön visszafizetése, ugyszinten az 1890 ik ében közevetvából be nem folyt összeg helyébe felvett 3000 frtos ideiglenes kölcsön visszafizetése, továbbá a gimnáziumi tanárok jövő évi 4 havi lakbére és az új tanárok jövő évi 4 havi fizetése. Mert a két elsőnek az adósságok törlesztése címénél, a két utóbbinak pedig a tanügyi kiadások I. rovatánál van helye egyrészt természetüknel fogva, másrészt pedig mert egyáltalán nem „előre nem látható” kiadás képeznek.

Az 1891. évi költségeloirányzat részleteire vonatkozó kritikánk befejezése előtt még egy körülményre kell a tanács és a képviselő testület figyelmét felhívniuk. És az a téglázat úgye. 10186 frt 81 kr. kiadással szemben 6000 frt bevétel van az 1891. évi költségvetésben előirányozva, azon indoklással, mert: *a téglá üslét folytonos lanthasága mellett jó eredményre nem lévén alapos kiállítás.* Ha tehát egy 10 ezer frtot meghaladó összegű kiadást igénylő objectum csak 6000 frt hasznot, illetve bevételt ad, akkor az okvetlenül megszüntendő, mert Szentes város anyagi körülményei nem engedik meg azt, hogy éventünk 4000 frtot csak azért adjon ki, hogy esetleges építkezéseinek téglával szabadon rendelkezhessek, s mert semmi indok sem forog fenn arra nézve, a mi a téglázat továbbra is fenttartását a közönség érdekében indokolná. Meg kell tehát szüntetni ezen vállalatot. Az a 4000 frt kiadási többlet megtakarítása igényli ezt, melyet aztán nagyon sok más szükségesebbre és előnyösebbre fordíthatunk.

A felelőráti szeretet nevében!

A haragvó Ég sújtó keze nehezett hazánkra! A mult hónapokban félrevert vészharangok rémes kongása hangzott szerte az országban s a pusztító

tüvések egész városokat és falvakat döntöttek romokra.

Százezerre megy azok száma, kik rövid idővel ezeltől a jölet és melegeledés csendes nyugalmával munkálkodtak öveik, községeik, városaik, hazájuk boldogságán; de egy borzasztó nap alatt hajléktalanokká, betevő falat kenyér nélküli koldusokká, ruházat nélküli földönfutókká lettek, s most Jászettel kezekel esedek segélyért.

Milliókra rug a lakházakban, melléképületekben, felhalmozott gabonákban, takarmányban, élelem és ruhaneműekben, butorokban, háziállatokban tönkrement és elpusztult értékek. A nemzeti vagyon ki sem számítható csoulakot szenvedett!

Ennyi szerencsétlenség láttára, hallatára megdöbbsz, megrendült az ország szíve. Az emberek lelkeiben az irgalom és szánakozás igaz érzete keletkezett és a gazdag forintját, a szegény filléreit hozza áldozatul a nyomor enyhítésére.

A szerencsétlenül jártak jankijátása elhangzott hozzáink is. A mi szemünkben is kicsordult a részvét könnye!

Egyesületünk aintszabályaiiban gyökerező nemes feladatát ismeri rendkívül szerencsétlenség alkalmával a szűkölködőket segélyezni és adakozásával a vigasz enyhítő balszámát csepegtetni a fájó szívekre.

Vármegeyentek és városunkat a gondviselés különös kegyelme megkímélte minden csapástól. Boldognak érezhetjük magunkat, hogy adhatunk és nem mi szorulunk mások könyoradományaira!

Egyesületünk a szerencsétlenség segélyezése céljából a f. hó 28-án tartandó löverseny alkalmával egy fény és pompa nélküli egyszerű, kedélyes, magyarországi táncmulatság rendezését határozta el.

E bára helybeliek részére külön meghívók — költségkímélés tekintetéből — nem böcsittatnak ki. Tisztelettel kérjük, ezen értesített városunk minden tisztesség polgára és mindazon vidékiek részéről, kikhez meghívóink akár az idő rövidsége, akár bármi más okból el nem jutának — meghívóval tekinteni. Alkalmatlan idő esetén, ha a löverseny elhalasztatik, szintén október 5-én tartatik meg a bál.

Bolepti díj: személy-jegy 1 frt, család-jegy 3 frt.

E táncmulatság nem csupán az élvezet kedvéért rendeztetik; de általa mód és alkalom nyujtják, hogy vármegeyentek és városunk lakói ez úton is meghozhassák adományukat a könyorület eltárára.

A felebaráti szeretet nevében fordulunk városunk és környékének polgáraihoz, nőihez, fiatalok, leányaihoz: jöjjenek el, vegyenek részt az összejövetelben, egyesítsék a kellenessel, az élvezettel a jötkönységet; különösen a jötkönységek anyagaihoz: a hölgyekhez esengünk: ne fényes öltözékekkel, hanem aranyos kedélyekkel és őrző szívekkel jelenjenek meg s az öltözékeknek megtakarítandó összegek egy részét adják a hajléktalanok, a kenyér- és ruhanékül szűkölködők segélyezésére. Azokat, kik a vizsgálomban részt nem vehetnének, szeretettel kérjük: küldjék be adományukat és segítséneken enyhíteni a szenvedők fájdalmát.

Adjatok, adjatok amit Isten adott!

(A magyar szent-korona országai vöröskereszt-egylete szentesi főkegyesületének választmányá nevében)

Szentes, 1890. szept. 16.

Zsilinszky Mihályné, Sarkady Nagy Mihály,
főispáné, elnök, polgármesteré, elnök.

Aradi Kálmán,
főkáplány, titkár.

Ujdonságok.

Szentes, 1890. szept. 21.

Egy hét.

„Fiuménál a tenger csöndes!”

Ez a stereotip jelentés foglalt helyet éveken át rendszeresen a magyar hivatalos lapban, míg végre egy szép vasárnapon jó „Borsszem Jankó” ki nem figurázta.

S a lefolyt hétről ezt a mondást körülbelől így variálhatnánk:

„Szentesen minden csendes.”

Azaz hogy, dehogyan csendes!

Hát nem veri fel az út porát a vásárra felhajtott sok lábasjóság dübörgő lépése, az utcák csendjét a hajcsárok „hóhó!”, zása, ostopatogása, a levegő-ég rejtelmes némaságát harangok véskongása s a helyi sajtó egy részének feketén barázdált sivar talaját bagolyhuhogás, hogy lélekharangot míméljen Csongrádvármegeye fölött?

S hát azok a fel-felrobbanó petróleumbombák, melyeknek mindegy egy a titkos rugója, egy a célja, melyek mind egy azon gyárból kerülnek ki: nem hallszik talán tompa puffanásuk?

De bizony, Szentesen nem minden csendes!

Oh! ti kedves, villogó szemű bagyocskák! te gavallér petróleumbombagyáros! ti markos hajcsárok és száj- és körmőfájásból kigyónt hasított körmeitek: milyen háltára kötelezitek magatokat iránt ezt az „Egy hét”-et melyen nélkületek Szentesen minden olyan csendes volna, mint Fiuménál a tenger!

No, no, nemese hév! Ne ragadj el olyan hamarosan! Bizony a szörnyű nekibuzdulásban, mikor a szív fölíradd nemese hátaérzettel, még a huhogó baglyot is a jámbor hasított körmeitek is úgy traktálom, mintha érdeműs személyek volnának.

De csoda-e ez?

Hiszen nemcsak a jó példa ragadó, hanem a rossz is s ha egy kollegám egy hírlevelet megtesz személynek (persze, mert hogy őt is elragadták — a vérmes remények) hát mennyivel inkább személy egy huhogó bagoly vagy jámbor hasított körme?

Gramatika szelleme! Bocsásd meg hát nekem, ha én is megbotlottam abban a köben, melyen elöttem lukott orra egy érdemes kollegám!

Ie, mert az útunkba gördülő követ nem adatot: mindég halandó szemmelátunk!

Hiszen különben hogy is botlanánk meg benne, mint ahogy ime egy országos pártunk vezetőinek egysége is most botlott meg abban a nagy botrányköben, melynek utcai tüntetés, ultratörökés a neve, ami pedig mind azért volt, hogy az ellenséget buktassa meg.

Hogy is mondja a példaszó:

„Aki másnak vermet és . . .”

Bizony-bizony megérjük, hogy a mi veremésőink is így járnak!

— Személyi hír. Zsilinszky Mihály főispán a hét végén családjával együtt hazatérkeznek nyaralásából, hogy aztán állandóan itthon maradjon. Ezt megelőzőleg azonban csütörtökön Csabára utazik, hol a lelkeskijelölő bizottság gyűlésén fog elmökölni.

— Bernát legújabb kiadásban. A megszorított emberrel mondják: „Kapkod, mint Bernát a menyhölöz!” s ennek az avatag Bernátnak legújabb, bár nem javított kiadását értük meg a „Csongrádvármegeyei Közlöny” tegnapi vezércikkének írójában, aki — mert a lapunk f. évi 75-ik számának „Distingváljunk” című közleményében felhozott meggyőző érvekre másként felelni nem tud, származás kapkodást visz véghez, e közben épp úgy megegetvén untalan az ujjacskáit, ahogy bizonyára példabeszédbeli őse égethette meg, mikor a mennykövek után kapkodott. Ránk olvassa, hogy „aki szelet vet, az vihart arat!” de hogy hol, mikor vetettünk szelet és miféle vihart arattunk? — erről bölcsen hallgat. Aztán egyszerre átcsap a szegedi lapokhoz, mintha azok hamarosan megadták volna a viszhangot a vármegeye és Szentes közt kiütött beháborúra. Az író itt nyilván tévedésben van, amit különben kapkodása teljesen kiment. Mert a vármegeye és Szentes közt nem ütött ki a beháború, a vármegeye és Szentes még csak egy árva hangot sem hangoztatott, aminek háborús csengése volna, ha-

csak az író azt nem hiszi, hogy ő Szentes, lapunk pedig a vármegeye. No, ő ám higgyen magáról, amit akar, mi nem vagyunk olyan szerénytelének, hogy lapunkat Csongrádvármegeyének tartjuk. Dehogyan az. Csak a sajtó, a nyilvánosság egy organuma, mely legjobb meggyőződése és tudása szerint küzd a közügy érdekében a modern Bernátok ellen, nehogy ideges kapkodásuk áldatlan zavart idézzen elő. De — szeliden szólván — téved a cikkirő abban is, hogy a szegedi lapok atak visszhangot az ő kapkodásukra, mert az egyik szegedi lap tudomást sem vett róla, a másik, a „Híradó” pedig olyan módon, hogy „Beteges aspirációk” című akkor megjelent cikkelyére még csak nem is méltóztattak reflektálni, no mert hogy a visszhangban nem volt közzönet, nem lehetett vele dicsekedni. Az így elferdítve aposztrofált szegedi lapokról az író aztán egyszerre a Tildád Antal cikkelyéhez kap. Ez a cikkely — szerinte — csupán azért íródott, mert a kiváló közigazgatási író helyeslő, biztató, és hatalmas választ kívánt adni Szentes város agitációjára. Persze, itt Szentes város alatt ismét azon szerény férfiak értendők, akiknek hatalma Szentest önálló törvényhatóságá fogja tenni. Meg is írja ennek révén, hogy Tildád cikke azt jelenti, hogy kormánykörökben is tudomást vettek arról, miszerint Szentes segélyre lesz a rászorított kormányok Szegedvármegeye megalkotására irányuló törekvésnél. Zehat Szentes agitál, Szentes segélyre siet a rászorított kormányok, Szentes bellaborsitá keveredni a vármegeyével és — csodálatosképen sem Szentes, sem a vármegeye minderről nem tud semmit, sőt érös a gyauunk, hogy a magyar kormány sem sejtí: milyen hatalmas szövetségést nyert zorult helyzetében, ezekben a modern Bernátokban kik magukat városnak képeleik. A kapkodásnak azonban itt még nincs vége, mert a cikkirő, amikor így várososdít játszott s azt hiszi, hogy: no most . . . most ütöl egy nagyot ezen a vármegeyén, meg a „Szentes és Vidékén” (ami különben az ő hit szerint egy) — egyszerre csak felénk karkod s azt mondják, hogy lapunk 76-ik számban már enyhe szél fúj a vármegeyeháza föl! (poétika licencia) és most már mi is elismarjnk, hogy Szentes nagyon is fejlődésképes, ső rohamosan fejlődik. Ugyan mondják csak tisztelt Szentes ur, mikor nem ismertük mi el az, hogy városunk fejlődésének és rohamos fejlődik? Hol, mikor, milyen alkalommal történt az, hogy ennek az ellenkezőjét állítottuk? Mert ha azt írja: „most már”, leguább is citálni kellett volna az ellenkezőek bizonyosságul egy olyan mondásunkat, mely azt a „most már” támogatja. Csahogy persze: a kapkodás politikájában nemszokás valamit bebizonyítani is. Mi hát fejtigyesítjük, hogy soha sem kétségeskedtünk ebben: mintha Szentes nem volna fejlődéses. Dehogyan! Mi csak azt nem hittük, hogy szentes mai vezér-férfiai jó irányban fejlődésesek volnának, sőt nem hisszük ma és nem fogjuk hinni a jövőben sem. Tanultjauak márcig egy kissé distingválva és értsek meg, hogy Szentes: nem az a néhány izgult, beteges aspirációja szerepívő, aki erővel beháborúsít akar játszani, szívelejek meg a jórege Ezöpus békaméséjét, mert előtünk lába fujjál fel magukat, mi nem hisszük, hogy önök volnának: Szentes. Ha pedig erőnel erejével megtették kedves úri személyük Szentes városá: higgyék el, hogy anna az önök által így kreált Szentes városnak z ingét nem kívánja a vármegeye. Ki kelte előbb mosatnia,

hogyan használhassa s kérdés: megéri-e a mosásdíjat.

— **A csongrádmezei gazdasági egyesület** titkársága tudomásra hozza a lövészny iránt érdeklődőknek, miszerint a lövészny szabályainak azon pontja, „versenyző csakis a csongrádmezei gazdasági egyesület tagja lehet” ne tekintessék végleges megszorításnak, amennyiben a gazdasági egyesület, tagjai közé örömmel felvesz — minden tisztességes embert — bármely időben, minden előzetes bejelentés, avagy ajánlás nélkül is.

— **Előzetes intézkedések.** A jövő év első napjaiban országszerte megejtendő népszámlálás tárgyában az alispán megkeresése folytán, f. hó 1-án értekezletet hívott össze a polgármester, hogy e tárgyban az intézkedések kelte időben, megtétethessék va rosnakban is. Erre nézve az értekezlet meg is tette az előzetes intézkedéseket, amennyiben a polgármestert megbizta, hogy a város kál és befelértelen, összesen 60 kerületben, a népszámlálás foganatosítására értelmes embereket, mint ügynököket szóllítsanak fel és hívja meg t. hó 22-én d. u. 3 órákor a polgármesteri hivatalban tartandó értekezletre, mely értekezleten, a miniszteri rendelet idevonatkozó módoszatai és a követendő eljárás megbeszélés tárgyát fogják képezni. A polgármester ma küldötte szét a meghívókat

— **Vásárfa.** Meghozta hát ősi vásárunk a maga ajándékát a tegnapi szent napon a város atyjának is piros, zólit, krémszín, szürke stb. labajai nyomtatott könyvecské alakjában, melyek nem kevesebbet, mint a város jövő évi háztartásának előre kikérkalmazott képet, az 1891-ik évi költségelőirányzatát foglalják magukban. Tegnap lett az kézbesítve, hogy ide-je legyen, kinek kinek megutólgatni annak minden egyes tételét, hogy majd annak idején, a legközelebbi városi közgyűlésen leendő tárgyalás alkalmával hozza tudjon szólni. Hát biz mi abból csak megint a régi módot olvassuk ki: *a pótlódó emlékedet, ami bizony egy cseppet sem kedves vásárfa.*

— **Furfangos ludothaj.** Sinka Borbála szegvári asszony, aki mesterségére nézve az egyeskedések nemese elhete tarték, valóságos rene a szegvári tyukoknak, kappanoknak és lóblának, melyek megriadva csopokdók szárnyukat és rebennek szét, ahogy csak közeledni látják nyaktekercs ellenségeket. Ez az érdemes asszonyszó a heten is frís libapenesévre elvezet, melyet a cebelebi ési szokások híven, ezáltal szintén a libalegelőn kívánt megszerezni, no mert hogy ott a legelősebben jutnak el kedvence falatjához. Már kezében volt a lüpegő áldozat, mely labdál-szárnyal ellenzolgált az oltára esipeltének, már-nár kiesaratta a körvele lila nyakát, mikor egyszer csak az uradalmi esöz személyében rátele kezét a rendőri karhatalom és bekieserte a közhözgázhöz, ahol aztán nemcsak az ártatlanul áldozatra szánt libát vettek ki karnai közül, de gyanyópórelt élvén — meg is motoztaták, meg pedig — halatlán eredménytel. mert egy papírdarabba esavarva két darab egy forintos bankjegyet találtak birtokában olyan rejtkehelyen, melyhez csak a közhözgázi szűlezőse férhetett. A furfangos asszonyt a f. hó 18-án kísérték be Szentesre a bünyefitő bírósághoz, ahol majd számonkérkik tőle: hol szerezte a pénzt.

— **Pénztárak rovanokolása.** *Fülop* Bódog pénzügyigazgatósági fogalmazó a mult hét folyamán, mint a szegedi pénzügyigazgatóság kiküldötte a városi adó és közpöntárnál alapos pénztárvizsgálatot tartott. A pénzügyigazgatósági fogalmazóknak ugyan semmi köze a közpöntárkhez azonban, mint hogy a közpöntár az ártéri adóval együtt kezelhetnek így az összes közpöntárnál kezelt pénztárak vizsgálatára ki kellett terjeszkednie, mely szakavatottan és alaposan megjeztet vizsgálat eredménye a fogalmazót teljesen kielégítette, úgy hogy elismerését fejezte ki a közpöntárnok szorgalma és tapintata felett, melylyel e *furcsa kezelés* pénztár vezetési s az elődeitől rája maradt mu ladékösségek helyrehozásáért! mely muladékösségek még most sem enyésztek el teljesen. A kir. adóhivatalnál a heten fogja eszközözni a vizsgálatot.

— **A kísértet.** „Nem fuj a szél, nem forog az eperjesi szélmalom.” Ugyvan! meg-

állott. Nem hasítja végig a kúpalakú malom széles vitorlája az éjszakai szél által felhőtűt levegőt s nem élénkíti a kerekak zakatolása, a hosszú vitorlarudak egyhangú nyirkorgása az esthajnal titokzatos csendjét. Más az, ami most lenyűgözővé tartja e néma pusztaságot, egészen más, valami rémes, valami izgató história, amiről a malom tanyszomszédjai regélnek; amit csak a távol messzeségből mernek kilesni úgy éjjeltájon, a lelkék órájában. Maga a malom tulajdonosa, jó *Csermus* bátyó se hitte, míg maga a tulajdon két szemével meg nem gyözödött róla. Mikor már a malomlakók apraját nagyját betegge tette a rémület és izgatottság, szánta rá magát a jámbor *Csermus*, hogy de bizony mégis csak megkísérti ő azt a nyughatatlan kísértetet, aki éjnek évadján bátorodik az ő tulajdon portájára s ha megcsipi: az ő kezei közül ki nem szabadul elevelen, ha csak halandó ember, aki jászta ezt a komédiát, mert hallott biz ő már sok ilyen furcsa históriát. Dehát úgy látszik, ő kelme is kifogott a kísértet, mikor előtt szellemelek órája, az éjteli 12. Kékes vörös lángban hosszú fehér lepeiben lebegett be a malom ajtón, hogy szinte húzott a hús és dohos levegő, azután meszelenül suhant tova a sötéttségben míg egyszer eszébe jutott világot gyujtani melyet ide-oda lobogtatva járt-kejt, tett vett, anélkül hogy valami látszatra lett volna. Vaselke legyen aztán, aki ezt reszketés nélkül, hideg vérrrel kiállja s bizony amint a fész nyelvek mondják — maga a malom gazdája sem állta ki tovább a hajnali kakasszónát, mikor is a kísértettől megszabadulva az izzadságtól csuror-vizesen, vacogó bokakkal ugrott ki a vacokból s pakolt kosárral. Azután üresen állt a malom melyet a kísértet occupált, míg végre egy bátor szívű molnárlégény *Veres* Sándor társul szegődött a kísértethez, nehogy szegényt megégyék a patkányok. Ez a légény aztán állja emberdül, s úgy látszik, hogy a kísértet diszkrecióra kerte, mert nem lehet belőle egyebet kivenni, csak azt, hogy ő ugyan látta már a kísértetet, de nem fől tőle. Ez aztán már igazán izgató história, melynek jó volna a végére jární telelezve a hős molnárlégényt, aki a nép hiszekenyiségét s babonárváló hajlamát alighanem valami önös célra, ha nem szerelmeskedésre használja ki.

— **Szentesi Pantheon.** A „Csongrádmezei Közlöny”, mely csak f. évi 21-ik számában is egy felmagasztalta és ismeltette a vármegye egyik közhivatalnokát, hogy illető maga is megröstellte az iránta nyilvánuló ragaszkodás ilyenét módját, azt írja lapunkról f. évi 22-ik számában, hogy annak kombinálnia kell egy nagy és hatalmas Csongrádvarmegyet, mert különben hová teszi az általa imádozott nagy férfiakat. E nív kérdésre az a válaszunk, hogy nem szokásunk halandót imádni, ez a lapítás kenyere: s hogy azok a nagy férfiak majd csak elhelyezkednek valahogy a maguk erejéből akkor is, ha Szentes csakugyan önálló törvényhatóság tall lenni. De hát a lapítás hová teszi a nagy nagy férfait? Bizonyosan az önálló törvényhatóságú Szentes által építendő Pantheonba, melyek portása a lapításnak egy másik nagy férfi lesz, akinek részére a Pantheon tervrajzán már ki is cirkalmazták az óriás kaput. Hogy ebben a Pantheonban sem Horváth Mihálynak, sem Tóth Józsefnek nem jut hely, az természetes. E helyett mindenféle nagy márványtáblák helyeztetnek el, melyekre — az utókor épülésére — a lapításnak olyan udjanságjait véstnek be amilyen a f. évi 22-ik számában megjelent: „Botrányos dolgok” című fölöttél épület. szív és erkölcsnevesítő história.

— **Titkos ház.** A „Titkos csók” című operett semmi, azo a furcsa kis nászünnepejhez képest, mely a f. hó 17-én este fel tartatott az egyik helybeli ref. parochián, ahol egy öreg, 72 éves polgártársunk N. S. vezetett oltárhoz egy szintén éltés asszonyságot, kihez rég időtől fogva, egy emberöltőn át vonzotta ifjújával hestvel dobogó szive, míg végre a fentjelölt évvel szerelmi gerjedelmében beváltotta régen tett ígérteit. A titok leplevel akarta befűdni a jó öreg az esketést is, mint befűdte szerelmét, melyről legközelebbi hozzátartozói sem tudtak eddig s így csak keltecskén suhant be a tiszteletes úr kapuján, hogy felfedve neki az éds titkot, áldását kérjék emez égvén is

megszentesített frigyükre. Pirulva simdlt a szőkeermes menyasszony a fehérhajjú vélegény büszkén kibomborodó meléhez s ujjával előfűdve szeméit, lopva vizsgálta a szőnyegre himzett mitológiai ábrákat, melynek idegcsiklandó hatása alatt aztán türelmen várta a tiszteletes úr áldását. Azonban a tiszteletes úr nem respektálta szerető szivek édes titkát, hanem erősen követelte az esketésnél elmaradhatlan tanukat. Ilyen akadályra persze nem számított a jó öreg s a tiszteletes szava hideg zuhanýként hatott rá az öröm árjában, megállíttva szőnének máskülönbön görddelvény kerekét. Ott állott, magában, tételődve: mi tevő is legyen? Avagy profánizálja titkát, annak közhírre tételével? Nem, ezerszer is nem! Inkább a tul a kurca suttogó lombsátora, vagy kis lakának ódon de hallgatg butora, melyen pislogó mécesesének misztikus fénye dereng, legyen a tanuja! De mégis! Meggondolta, hogy mit fog mondani a világ s a tiszteletes úrnak mosolyra gömbölyödő orcájától feleborítva, elindult a gondnokai hivatalba, hogy onnét hívja el egy driskrétt barátját, a templom tetejéről pedig egy ott dolgozó ácsmestert, akiknek tanúzása mellett lépett a tiszteletes úr lakásán rögtönzött oltár elé, hogy erőlebbe a holtmagiánt. Így ment végre a szertelés, melyet szoros családi közbén a vacsora követett a meglepett unokái és gyermekei társaságában.

— **Közgyűzőjelölés.** Az eihalózáos folytatás üresedésben levő zombori közgyűzői állása a napokban ejtette meg a szegedi közgyűzői kamara a kijelöléseket, melyeknél első sorban e vármegye területéről pályázók vétettek figyelembe. Bennünket ez a kijelölés annyiban érdekel, mert a kamara *első helyen Szabó Imre* csongrádi közgyűzőt jelölt s bár őszinten örülnék e tehetséges férfú előmenetelén, távozást, — ha ő neveztetik ki — Csongrádról épp annyira sajnálnók is, mert távozásával a szomszédváros sokat veszítené.

— **Javaslat a pénztárak kezelése tárgyában.** Ma tárgyalja egy bizottság *Tóth Kálmán* adóügyi tanácsnok és dr. *Fülop* Tibamér főjegyzőnek a pénztárak kezelésére vonatkozó azon javaslatát, melyet a nevezettek szegedi tanulmányutjuk alapján dolgoztak ki és nyújtottak be a tanácshoz. Az így bizottságilag letárgyalat javaslat ezután a legközelebbi városi közgyűlés elé, majd a jövő hó 10-én a vármegyéhez kerül a szervezeti szabályban eszközözendő módosításokkal együtt — fölülbírals és jóváhagyás végett.

— **Veres katas.** A f. hó 18-án delben megkondult az örutorony veszharangja, jelezve, hogy málnk is felűtötte fejét a veres katas — a pusztító tűz, mely e nyáron hazánk anyri közhözget döntötte már nyomorra. A tűz *Virágos Kis Mihály* I. tized 760 számú házával egy felszerben ütött ki s mint a vizsgálat kiderítette, gyermekek gondatlanságából eredt, kik ott jászottak égő gyűtával a tűzrevalóságban, melyben egy kocsira való száma volt elhelyezve. A gyorsan érkezett segély ugyan hamarosan elnyomta a veszedelmet, de a főkapitány helyesen cselekszik, ha — intő példán — érzékenyen megbünteti a gondatlan gyermekek szűlőit.

— **Templomjavítás.** A református templom javítási munkájával serényen haladnak a vállalkozók a befejezés felé. A tetőzet új szindelyezését jóformán befejezik e heten, a gyámpillérek felépítése pedig már szintén annyira előrehaladt, hogy pár nap alatt a falazási munkával elkezdűnek s csak a külső betakarítás marad hátra.

— **Őszi országos vásárunk,** mely tegnap vette kezdetét a jóságvásárral, a legjobbak egyikének ígérkezik, aminek oka főleg abban rejlik, hogy az eadók szabadon hajhattak fel hozzáknk mindenféle lábas jószágot s a felhajtásnak is gyönyörű őszí idő kedvezett. Az országos vásárral kapcsolatban, a vásártéren ma katonai lóvásár is tartatik, mely körülményre különösen felhívjuk lótenyésztőink figyelmét azért, hogy a katonai lóvásárról bizottság által megvett lovak a helyszínén átvétetnek és nyomban készpénzben ki is fizettetnek.

A legnépszerűbb és
a legelterjedtebb
magyar napilap

X-ik évfolyam.

A legnépszerűbb és
a legelterjedtebb
magyar napilap

BUDAPESTI HIRLAP

Szerkesztők és laptulajdonosok:

Csukási József és Rákosi Jenő.

A „Budapesti Hirlap”-nak a hazai művelt olvasóközönség vetette meg alapját. A lap eleitől fogva megértette a magyar közönség szellemét, minden pártérdek mellőzésével küzdött nemzetünk és fajunkért, ez egyetlen jelszóval: **magyarságt!** Viszont az ország legkiválóbb intelligenciája is azonosította magát a lappal, fölkarolvá azt oly módon, mely páratlan a magyar ujságírás történetében. A hazai sajtóban máig a legfényesebb eredményt a „Budapesti Hirlap” érte el: legnépszerűbb, legelterjedtebb lapja az országnak.

A „Budapesti Hirlap” politikai cikkeinek iránya, mint eddig, ugyezentul is mindenkor nemzeti és pártérdekektől független. Politikai hírei széleskörű összeköttetések alapján a legmegbízhatóbb forrásokból származnak. Az országgyűlési tudósításokat a gyorsírói jegyzetek alapján szerkesztik. Magyarország politikai és közléte felől távirati értesülésekkel látnak el rendes levelezők, minőkkel minden városban, sőt nagyobb községben is bír a lap. A „Budapesti Hirlap” távirati tudósításai manap már teljesen egy fokon állanak a világsajtó legjobban szervezett hírszolgálatával. A „Budapesti Hirlap” Tárcarovata a lapnak egyik erőssége és mindig gondot fordít rá, hogy megmaradjon előkelő színvonalán. A napirovatokat külön zsurnaliszták szerkesztik s a helyi értesüles ismert legügyesebb tudósítókra van bízva. Rendőrségi és törvénytörési rovatok külön külföldi szerkesztői a főváros sötét eseményeit is mindig oly hangon tárgyalják, hogy a „Budapesti Hirlap” helyet foglalhat minden család asztalán. A közgazdasági rovatban a magyar gazda, birtokos, iparos, kereskedő megtalálja mindazt, ami tájékoztására szükséges. A regénycsarnokban csak kiváló írók legújabb műveit közli.

Az előfizetés feltételei: Egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy óra 1 frt 20 kr. Az előfizetések vidékről legcélszerűbben postautalvánnyal eszközölhetők következő cím alatt:

A „Budapesti Hirlap” kiadóhivatalának, IV. kerület, Kalap-utca 16 szám.

3—1

A Pesti Hirlap 40,000 példányban jelenik meg.

Legelterjedtebb, legkedveltebb és amellé legelősebb magyar napilap.

PESTI HIRLAP

Kormánytól és pártoktól **független, demokratikus** irányu politikai napilap.

Szabadelvűség és függetlenség minden irányban: ez a jelszó, melyhez hű maradt, immár 12-ik éve, mindig; s hű marad ezentul is.

Közkedveltség tekintetében vetélytárs nélkül áll, és kétségtelenül a **legbővebb és változatosabb tartalmu** az összes napilapok közt.

Zenemellékleteket egyedül a «Pesti Hirlap» ad előfizetőinek.

Összes előfizetőinek karácsonyi ajándéku egy fényesen kiállított

nagy képes naptárt ad 1891. évre.

Mutatványszámokat egy levelező-lapon nyilvánított óhajra egy hétig Budapest, Nádor-utca 7. sz. ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal. Előfizetést kezdeni a hó bármely napjától lehet. — Az előfizetési pénzek a „Pesti Hirlap” kiadóhivatalába küldendők.

Előfizetési árak:

Egész évre 14 frt. | Fél évre 7 frt. | Negyedévre 3 frt 50 kr. | Egy óra 1 frt 20 kr.

Egyes szám ára Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Összetévesztések kikerülése végett csakis **PESTI Hirlap** irandó cím gyantán.